

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/263/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119218663
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119218663.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35807598, zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Bratislava, Majerníkova 3/A, p r o t i žalovanej: O. Y., P.. X.X.XXXX, Y. E., O. XX, o zaplatenie 286,92 Eur a zmluvnú pokutu takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 69 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 99 Eur od 2.12.2016 do 25.5.2020, zo sumy 84 Eur od 26.5.2020 do 23.6.2020 a zo sumy 69 Eur od 24.6.2020 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 15 Eur počnúc mesiacom novembrom 2020 pod následkom straty výhody splátok.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

III. Žalobca n e m á nárok na náhradu trov konania a žalovanej súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 30.11.2019 sa domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny vo výške 99 Eur, odplaty vo výške 7,92 Eur, poplatkov za upomienky 180 Eur a zmluvnej pokuty 33 Eur. Žiadal tiež priznať zmluvný úrok 45,54 % zo sumy 99 Eur od 1.12.2015 do zaplatenia a úrok z omeškania 5% ročne zo sumy 106,92 Eur od 1.12.2016 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že dňa X.XX.XXXX uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou jej poskytol úver 99 Eur za odplatu 7,92 Eur a úrok 45,54% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na X.XX.XXXX. Žalovaná doposiaľ nič z úveru nezaplatila. Žalobca uplatnil aj poplatky za upomienky vo výške 180 Eur s poukazom na všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, podľa ktorých žalovaná sa zaviazala zaplatiť za každú zaslanú upomienku 30 Eur. uplatnil aj zmluvnú pokutu vo výške 33 Eur, ktorú si účastníci dohodli v prípade neuhradenia úveru v dohodnutej lehote spotrebiteľom.

2. Po vykonanom šetrení súd zistil pobyt žalovanej v Prešove na ulici O. XX, kde je aj doručil žalobu s prílohami 27.1.2020. V písomnom vyjadrení k žalobe žalovaná potvrdila, že žalobca jej poskytol úver, ktorý však nebola schopná splácať, nakoľko manžel prišiel o zamestnanie a narodilo sa im dieťa. Uviedla, že so žalobcom sa dohodla na splátkach po 15 Eur.

3. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovanej uviedol, že žalovaná doposiaľ nič z úveru nezaplatila. V neskoršom podaní potvrdil dve úhrady po 15 Eur a to 25.5.2020 a 23.6.2020.

4. Žalovaná predložila doklad o poberaní rodičovského príspevku vo výške 270 Eur mesačne. V písomnom podaní uviedla, že manžel v minulosti pracoval len na dohodu, od decembra 2019 nebol

zamestnaný. Opäť začal pracovať na dohodu až 9.3.2020, avšak pracovná činnosť kvôli pandémie bola prerušená a od 31.5.2020 je opäť bez práce. Ubytovaní sú v útulku, kde platia nájomné 125 Eur mesačne. Majú dve maloleté deti a to X., P. XX.X.XXXX N. I., P. XX.X.XXXX.

5. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor podľa § 290 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

6. Podľa § 297 písm. b/ CSP v spotrebiteľskom spore pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 Eur.

7. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

8. V tomto prípade žalovaná nepoprela skutkové tvrdenia uvedené v žalobe. To znamená, že platí fikcia o ich nespornosti a nakoľko aj hodnota sporu neprevyšuje 1.000 Eur a je splnená aj podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci, v zmysle § 297 písm. b/ CSP súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

9. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa X.XX.XXXX, Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, písomnými vyjadreniami strán, potvrdením o poberaní rodičovského príspevku, rodinných prídavkov, dohody o skončení, dohody o pracovnej činnosti, rodnými listami, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

10. Dňa X.XX.XXXX bola uzavretá formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Žalovanej bol ňou poskytnutý úver 99 Eur za úrok a odplatu vo výške 152 Eur. Úrok bol konkretizovaný v bode 3 Zmluvy vo výške 45,54% ročne z poskytnutého úveru, čo v prípade jeho riadneho splatenia v dohodnutom termíne predstavuje 152 Eur. Zároveň bola konkretizovaná v zmluve v bode 2 aj odplata ako suma 7,92 Eur, čo je aj RPMN vo výške 8%. Ako termín konečnej splatnosti úveru je uvedený 1.12.2016. V zmluve je aj priemerná hodnota RPMN 23,66%.

11. V záverečnej časti zmluvy si jej účastníci dohodli zmluvnú pokutu 33Eur, ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve a spotrebiteľ sa tiež zaviazal zaplatiť veriteľovi za každú upomienku 30 Eur do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.

12. Žalovaná podľa vyjadrenia žalobcu zaplatila doposiaľ 30 Eur a to 2 x po 15 Eur dňa 25.5.2020 a 23.6.2020.

13. Zmluvu uzavretú medzi stranami je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu s poukazom na § 52 Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

16. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

20. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Neprijateľné zmluvné podmienky sú príkladmo vymenované v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Medzi nimi pod písm. t/ je uvedená zmluvná podmienka, ktorá požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Pod písm. v/ za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa považujú ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

22. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia súd vyhodnotil dohodu o poplatkoch za upomienky a zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky súd zastáva názor, že pre spotrebiteľský právny vzťah vychádzajúc aj z európskej judikatúry je typická tzv. teória skutočného plnenia, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť len za skutočne dodanú službu. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa považuje podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmu dodávateľa (napr. rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-26/13, Arpád Kásler, Hajnalka Káslerne Raabai proti OTK Jelzalogbank Zrt, bod 58). Tento princíp je napokon zakomponovaný aj v citovanom ustanovení § 53 ods. 4 písm. v/ Občianskeho zákonníka. Navyše poplatok za upomienku nepredstavuje skutočné náklady veriteľa spojené s jej vystavením a odoslaním, čo by mohlo byť akceptovateľné, ale žalobca ich uplatňuje v absolútne neprimeranej výške predstavujúcej 16,6% zo sumy poskytnutého úveru, čo súd považuje za neprijateľnú výšku predstavujúcu rozpor s dobrými mravmi. Preto dohodu strán v tejto časti možno vyhodnotiť aj ako absolútne neplatnú s poukazom na § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka. Už len pre úplnosť súd dodáva, že navyše žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal existenciu sporných upomienok, ani jednu z nich predložil súdu a teda nesplnil si svoju dôkaznú povinnosť v tomto smere.

24. Za problematickú súd považuje aj dohodu o zmluvnej pokute a to z dôvodu, že tá je stanovená paušálne bez ohľadu na to, či žalovaná ako spotrebiteľka zaplatila časť svojho dlhu alebo neuhradila nič. Výška zmluvnej pokuty, aby bola spravodlivá, má totiž zohľadňovať plnenie žalovanej, nemôže byť v tej istej výške, ak dlžník nezaplatí ani časť svojho dlhu alebo ak ho čiastočne uhradí. Takéto nastavenie zmluvnej pokuty by mohlo viesť k tomu, že dlžník zaplatí podstatnú časť dlhu a dlhuje napr. len jedno euro a mal by zaplatiť tú istú zmluvnú pokutu ako dlžník, ktorý nezaplatí nič. Nepochybne preto ide o zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto súd ju vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá zo zákona je neplatná.

25. Zároveň súd poukazuje na to, že súdy už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovili zmluvnú podmienku týkajúcu sa poplatku za upomienky, ale aj totožnej zmluvnej pokuty vo výške 33 Eur za neprijateľnú. Ide o rozsudky Okresného súdu Prešov 9Csp/102/2019 zo dňa 17.10.2019, 9Csp/133/2019 zo dňa 14.10.2019, 9Csp/132/2019 zo dňa 7.10.2019, Okresného súdu Žiar nad Hronom 5Csp/78/2019 zo dňa 9.10.2019 alebo Okresného súdu Bánovce nad Bebravou 5Csp/30/2019 zo dňa 1.10.2019.

26. Aj keď vo formulári predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa uvádza, že ide o spotrebiteľský úver a že zmluva je uzavretá podľa zákona č. 129/2010 Z.z. súd má za to, že o spotrebiteľský úver sa nejedná a daný úver je vylúčený s pôsobnosťou zákona č. 129/2010 Z.z. podľa znenia účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. podľa znenia účinného 30.9.2015 do 22.12.2015.

27. Podľa § 1 ods. 3 písm. f/ citovaného zákona totiž spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého výška je menej ako 100 Eur. O spotrebiteľský úver by išlo len vtedy, ak v období 12 mesiacov bol medzi stranami uzavretých viac zmlúv o úvere. To však z listinných dôkazov a z vyjadrení strán nebolo preukázané a keďže úver bol poskytnutý len vo výške 99 eur, nebolo možné na posúdenie zmluvy aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z.

28. Nepochybne však, ako to už súd konštatoval v tomto rozsudku, ide o spotrebiteľskú zmluvu a v tejto súvislosti súd vychádzal z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Podľa citovaného ustanovenia ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

29. Vykonávacím predpisom, ktorý sa uvádza vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.

30. Podľa § 1 ods. 1 citovaného nariadenia odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná v dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

31. Najvyššia prípustná výška odplaty je upravená v § 1a citovaného vládneho nariadenia. Pre tento prípad je potrebné aplikovať ods. 2 tohto ustanovenia podľa ktorého ak ide o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi na obdobie ako 3 mesiace alebo o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, ktorých výška nepresiahne 100 Eur, je najvyššia prípustná výška odplaty zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov 30% ročne.

32. V tomto konkrétnom prípade však odplata, ktorú tvorí aj dohodnutý zmluvný úrok činí až 65,13% (99 ku 152). Dohodnutá odplata teda viac ako dvojnásobne presahuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty, je teda dohodnutá v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) a preto dohodu v tejto časti je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka s použitím § 41 Občianskeho zákonníka.

33. Žalovaná teda má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru, t.j. 99 Eur, doposiaľ mu zaplatila 30 Eur a preto súd vyhovel žalobe len čiastočne a to o zaplatenie tejto sumy a vo zvyšku ju ako neopodstatnenú zmietol.

34. Z prisúdenej istiny boli priznané aj úroky z omeškania, na ktoré má žalobca nárok s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

35. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

34. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

36. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k 1.dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

37. Žalovaná sa dostala do omeškania s vrátením istiny úveru dňa 2.12.2016, keďže podľa zmluvy úver mala vrátiť do 1.12.2016. V tom čase jej dlh činil 99 Eur. Keďže neskôr zaplatila 2 splátky po 15 Eur, súd po zohľadnení týchto úhrad priznal úroky z omeškania tak ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

38. Zároveň súd zohľadnil zlú sociálnu situáciu žalovanej a preto, aby nedošlo k ohrozeniu živobytia jej rodiny a maloletých detí, súd jej povolil mesačné splátky tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku s použitím § 232 ods. 4 CSP.

39. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol v spore v prevažnej časti uplatneného nároku neúspešný a preto nárok na náhradu trov konania mu nevznikol na rozdiel od úspešnejšej žalovanej, ktorej však preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.